

EUROPEJSKI TYDZIEŃ SZCZEPIEŃ 2025

27 KWIETNIA - 3 MAJA

SZCZEPIENIA CHRONIĄ - ZAUF AJ NAUCE!

W ciągu ostatnich 50 lat
szczepionki uratowały życie
154 milionom osób.

EUROPEJSKI TYDZIEŃ SZCZEPIEŃ 2025 | 27 KWIETNIA - 3 MAJA
SZCZEPIENIA CHRONIĄ - ZAUF AJ NAUCE!

SZCZEPIENIA OCHRONNE W POLSCE

Prowadzone na całym świecie powszechne programy szczepień pozwoliły wyeliminować niektóre choroby zakaźne i znacznie osłabić przebieg wielu innych. Coraz mniej osób umiera w wyniku np. krztuśca, gruźlicy, odry czy różyczki wrodzonej.

Informacje o tym, jakie szczepienia są realizowane w Polsce i kiedy należy je przyjmować, zawiera Program Szczepień Ochronnych (PSO), który jest publikowany

corocznie w formie komunikatu Głównego Inspektora Sanitarnego w Dzienniku Urzędowym Ministra Zdrowia.

PSO zawiera szczegółowy schemat stosowania poszczególnych szczepionek oraz wskazania do szczepień obowiązkowych i zalecanych.

KTO OKREŚLA, JAKIE SZCZEPIENIA SĄ OBOWIĄZKOWE I ZALECANE?

Zalecenia do realizacji szczepień w Polsce przygotowuje:

- Zespół ds. Szczepień Ochronnych przy Ministrze Zdrowia
- Rada Sanitarno-Epidemiologiczna przy Głównym Inspektorze Sanitarnym.

Rekomendacje wynikają z analizy krajowych danych o zachorowaniach na poszczególne choroby zakaźne i zakażenia. Uwzględniają również zalecenia i raporty Komitetu Doradczego do spraw Szczepień Europejskiego Centrum Zapobiegania i Kontroli Chorób oraz zalecenia Światowej Organizacji Zdrowia.

PROGRAM SZCZEPIEŃ OCHRONNYCH

- zawiera informacje, przeciw jakim chorobom należy szczepić dzieci i dorosłych;
- obejmuje schematy szczepień u dzieci i dorosłych, w szczególny sposób narażonych na zakażenie;
- określa terminy i odstępy pomiędzy szczepieniami, rodzaje szczepionek i sposoby ich podania¹;
- stanowi wytyczne dla lekarzy i innych pracowników medycznych, którzy realizują szczepienia;
- składa się z czterech części: Szczepienia obowiązkowe dzieci i młodzieży według wieku – kalendarz szczepień, Szczepienia zalecane, Informacje uzupełniające oraz Ogólne zasady przeprowadzania i organizacji szczepień.

SZCZEPIENIA OCHRONNE CHRONIĄ NIE TYLKO DZIECI

Szczepienia dorosłych są tak samo ważne jak szczepienia dzieci. W przypadku wielu chorób zakaźnych, nieuodpornieni dorośli są narażeni na zachorowania i powikłania w większym stopniu niż dzieci. Prawdopodobieństwo zgonu w przebiegu choroby, której można zapobiegać drogą szczepień, jest u osoby dorosłej 100-krotnie większe niż u dzieci. Dodatkowo w przypadku osób starszych zmiany związane ze starzeniem się układu odpornościowego powodują, że organizm jest coraz bardziej podatny na choroby, np. zakażenia pneumokokowe, grypę czy półpasiec.

W przypadku takich chorób jak błonica, tężec czy krztusiec odporność nabyta poprzez szczepienia zrealizowane w przeszłości zmniejsza się z upływem czasu po podaniu ostatniej dawki szczepionki i dlatego wskazane są dawki przypominające. W przypadku innych chorób (np. krztuśca) dorośli mogą łagodnie chorować lub jako bezobjawowi nosiciele narażać swoje dzieci i wnuki, które jeszcze nie wykształciły odpowiednich mechanizmów obronnych.

Osoba dorosła powinna sprawdzić swój stan uodpornienia. Historia szczepień zapisana w książeczce szczepień lub karcie uodpornienia pozwala ocenić, jakie szczepienia otrzymaliśmy w przeszłości, czy podano wszystkie wymagane dawki, i jeżeli to konieczne, uzupełnić brakujące szczepienia.

Jeśli nie wiesz, na co i kiedy się zaszczepić, albo Twoje dziecko z jakiegoś powodu nie przyjęło w odpowiednim czasie szczepień obowiązkowych, skonsultuj się z lekarzem rodzinnym lub pediatrą, który pomoże ustalić indywidualny plan szczepień.

KTÓRE SZCZEPIENIA SĄ BEZPŁATNE?

W Polsce szczepienia obowiązkowe, bezpłatne realizowane są do 19 roku życia, jednak refundacji podlega coraz więcej szczepień zalecanych. Informacje o szczepieniach refundowanych można znaleźć m.in. na stronach Ministerstwa

Zdrowia oraz portalu Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego Państwowego Zakładu Higieny www.szczepienia.pzh.gov.pl

EUROPEJSKI TYDZIEŃ SZCZEPIEŃ 2025 | 27 KWIETNIA - 3 MAJA
SZCZEPIENIA CHRONIĄ - ZAUFAJ NAUCE!

KALENDARZ SZCZEPIEŃ DZIECI I MŁODZIEŻY NA 2025 ROK

Źródło: Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego Państwowy Zakład Higieny – Państwowy Instytut Badawczy (<https://szczepienia.pzh.gov.pl>)

Szczepionka przeciw	24h*	2 miesiąc**	3 miesiąc	4 miesiąc	5 miesiąc	6 miesiąc	7 miesiąc	13-15 miesięcy	16-18 miesięcy	6 lat	9 lat	14 lat	19 lat***
Gruźlica	BCG												
Wirusowemu zapaleniu wątroby typu B	HBV	HBV					HBV						
Rotawirusom		RV											
Błonica, tężcowi, krztuścowi		DTP	DTP		DTP				DTP	DTaP		Tdap	Td
Poliomyelitis			IPV		IPV				IPV	IPV			
Hib		Hib	Hib		Hib				Hib				
Pneumokokom		PCV		PCV				PCV					
Odrze, śwince, różyczce								MMR		MMR			
Ludzkiemu wirusowi brodawczaka											HPV ****		
Meningokokom		MenB i MenACWY											
Grypie							IIV (po ukończeniu 6 m.ż.) lub LAIV (po ukończeniu 24 m.ż. do 18 lat)						
Ospie wietrznej *****								VZV					
COVID-19							COVID-19						
Kleszczowemu zapaleniu mózgu								KZM					
Wirusowemu zapaleniu wątroby typu A								HAV					

szczepienia obowiązkowe, bezpłatne

szczepienia zalecane, bezpłatne

szczepienia zalecane, odpłatne

* szczepienie powinno być przeprowadzone przed wypisaniem dziecka z oddziału noworodkowego

** szczepienia można rozpocząć po ukończeniu przez dziecko 6 tyg.

*** Td bezpłatne lub Tdap odpłatne

**** szczepienia bezpłatne po ukończeniu 9 lat do 14 lat oraz refundacja dla jednej szczepionki w grupie po ukończeniu 9 lat do 18 lat

***** bezpłatne szczepienia przeciw ospie wietrznej obowiązują u dzieci narażonych na zakażenie ze względu na środowiskowych, np. przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych

BCG – szczepionka przeciw gruźlicy; HBV (Hepatitis B Vaccine) – szczepionka przeciw wirusowemu zapaleniu wątroby typu B; DTP – szczepionka przeciw błonicy, tężcowi i krztuścowi, całokomórkowa; RV – szczepionka przeciw rotawirusom; DTaP – szczepionka przeciw błonicy, tężcowi i krztuścowi, bezkomórkowa; Tdap – szczepionka przeciw błonicy, tężcowi i krztuścowi, bezkomórkowa, z obniżoną zawartością składników błonicy i krztuśca; IPV (Inactivated Polio Vaccine) – szczepionka przeciw poliomyelitis, inaktywowana; Hib – szczepionka przeciw Haemophilus influenzae typu b; MMR – szczepionka przeciw odrze, śwince i różyczce; PCV – szczepionka przeciw pneumokokom, skoniugowana; IIV (Inactivated Influenzae Vaccine) – szczepionka przeciw grypie, inaktywowana; LAIV (Live Attenuated Influenzae Vaccine) – szczepionka przeciw grypie (żywa, donosowa); MenB – szczepionka przeciw meningokokom grupy B; MenACWY – szczepionka przeciw meningokokom grupy A, C, W, Y; HPV – szczepionka przeciw ludzkiemu wirusowi brodawczaka; VZV – szczepionka przeciw ospie wietrznej; HAV (Hepatitis A Vaccine) – szczepionka przeciw wirusowemu zapaleniu wątroby typu A; KZM – szczepionka przeciw kleszczowemu zapaleniu mózgu; COVID-19 – szczepionka przeciw SARS-CoV-2.

SZCZEPIENIA ZALECANE DLA DOROSŁYCH

Źródło: Główny Inspektorat Sanitarny

szczepienie przeciw wzw B

wszyscy nieszczepieni

3 dawki

szczepienie przeciw błonicy, tężcowi i krztuścowi szczepionką dTap z obniżoną zawartością antygenów błonicy i krztuśca

dawka przypominająca co 10 lat

szczepienia przeciw półpaścowi

osoby starsze oraz osoby dorosłe o zwiększonym ryzyku zachorowania na półpaśiec

2 dawki

szczepienie przeciw wzw A

wszyscy nieszczepieni

2 dawki

szczepienie przeciw grypie

raz w roku, na początku sezonu grypowego

1 dawka

szczepienie MMR przeciw odrze, śwince i różyczce

wszyscy nieszczepieni

1 lub 2 dawki

szczepienie przeciw kleszczowemu zapaleniu mózgu

3 dawki, dawka przypominająca co 3 do 5 lat

szczepienie przeciw pneumokokom

szczepionka skoniugowana 1 dawka

szczepienie przeciw HPV

3 dawki

szczepienie przeciw COVID-19

wszyscy nieszczepieni

szczepienie podstawowe + wymagane dawki przypominające

szczepienie przeciw ospie wietrznej

wszyscy, którzy nie chorowali i nie byli szczepieni

2 dawki

szczepienie przeciw meningokokom grupy B

2 dawki

oraz meningokokom grupy A, C, W, Y

1 dawka

szczepienie przeciw RSV

osoby w 60. roku życia i starsze oraz osoby w wieku 50–59 lat ze zwiększonym ryzykiem zachorowania na chorobę wywołaną przez RSV, kobiety w ciąży

1 dawka

Broszura opracowana przez
Główny Inspektorat Sanitarny